

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Laus Musicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](#)

latis suæ memores; & petulantes risus ac jocos, quasi falaces mugitus, in pœnitentis animi gemitus ac suspiria convertant.

SYMBOLVM XIV.

Cygnus, rex Ligurum in avem cognomini
nem transit.

2. Metam.

Ethicè.

1. Laus Musicæ.
2. Scelerati non lugendi.
3. Moderandus luctus in funere.
4. Mors bona.
5. Poëtæ cygnis similes.

ERAT HIC MATERNO GENERE PHÆTHONTI PROXIMUS, QUIPPE CUIUS PARENTES fuit soror Clymenes, (de qua suprà) qui cùm consanguinei tristem accepisset ruinam, relicta sede regia, ad Eridanum fluvium se contulit, ibique tam sepulchrum amicissimi capit, quàm sororum ejus in arbore transformationem conspicatus, cæpit uestibus liberiùs indulgere, & interitum propinqui sibi juvenis, monstrosamque puellarum cognatarum transmutationem acerbiùs deflere. Indignè hoc tulerunt superi, quippe quorum voluntate hæc acciderunt, quare immodice lugentem momento convertunt in *cygnum* avem. Mox igitur homini tenuari vox, capilli migrare in plumas, collum à pectore longius porrigi, pedes in digitos latiores extendi, pennæ velare latus, os in rostrum obtusius excrescere. Ille tamen etiam in hac forma memor fulminis, quo Jupiter iracundus Phæthonem percuaserat, superos perosus ignes, nunquam se cœlo, sed paludibus tantum ac fluminibus credidit.

Ethica.

Variè mores hæc informat fabula. Nam I. (a) Laus Musicæ hinc eruitur; Cygnus enim rex Ligurum arte canendi clarus, cùm deceperisset in avis figura, ab Apolline collocatus est inter astra, in quibus etiam hodie Cygnus illustrem locum obtinet. Vnde discitur, Principes non debere esse expertes optimarum artium, quæ *Liberales* vocantur, etiam Musicæ, cùm animum ad regias virtutes, & ad optimam rerum admi-

I 3

nistratio-

(a) Laus Musicæ.

nistrationem ac prudentiam mirabiliter effingant, atque ad rerum vel secundarum, vel adversarum eventus aequo animo preferendos disponant. Musica nos monet, ut sicuti è varietate vocum & fidium, grata & consentiens oritur symphonia, ita omnes animi motus & actiones in dulcem virtutum convenientiam harmoniam. Musicus est veluti Neptunus poeticus (quod infra memorabimus) qui tumida aequora placat, cum ventus ambitionis, ac furentis iracundiae seuos attollit fluctus: cum mœror subsidit, & furit aestus arenis; cum libido inquietat: cum aliæ perturbationes violentius incitantur, dulci modulamine componit tempestatem; coercetur libido exultans, atque ruens in animi perniciem gloriae ardor restringitur, implacabilis iræ vis, & cupidus ultiæ tranquillatur. Davidis equidem plectrum non furentes tantum perturbationes, sed ipsum cacodæmonem è Saule ejecit.

II. (b) Deinde hic docetur neque sapiens, neque pium esse, illorum sceleratorum lugere calamitates, qui divino consilio atque providentiâ propter illatas ipsis Diis injurias, miseriam patiuntur.

III. (c) Tertiò brutis fieri similes, qui immodico luctu ex jactura charorum capitum abrepti, motibus animi temperare aliqua saltem ex parte non possunt: neque ferre nituntur aequa mente, quod statutum divinitus, nullaque potest ratione mutari.

IV. (d) Quartò *cygnea cantio adagio* fertur, & in eos convenit, qui mortem ipsam latè, & cum cantu excipiunt: nam *cygnus* in funere suo suavissime modulari fertur. Martial. lib. 13.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cygnus funeris ipse sui.

Et Ovidius:

Sic ubi fata vacant, udis abjectus in herbis
Ad vada Mæandri concinit albus olor.

Cygnus imitantur, qui extremum vitæ actum suaviter claudunt, moriendique necessitatem in virtutem vertunt. Qui, ut *Cygni* (quod *Tullius* ait in *Quæst. Tuscul.*) prævidentes quid in morte boni sit, cum cantu & voluptate moriuntur. Pro Diis immortales, (idem exclamat) quam illud iter jucundum esse debet, quo confecto nulla reliqua cura, nulla solicitude futura sit! *Pretiosa mors Sanctorum*, ait *Psaltes regius* ps. 115. Nam, ut *Bernardus* loquitur, mors est finis laborum, consummatio victoriae, ianua vitæ, perfectæ securitatis ingressus. Et serm. 41. ex parvis: Bonorum mors optima, quoniam fit ibi quies à laboribus, fit jucunditas

(b) Sceleratum lugendi. (c) Moderandus luctus. (d) Mors bona.